

სახალხო ფურცელი

სურათებიანი ჟამათი

გაზეთის № 380

ლაგატიის № 68

გვირა, 13 სექტემბერი 1915 წ.

ვაჟა ფშაველა მიუღლით სოფ. ჩარგალში, თავისი სახლის წინ.
სურათზე წარწერილია: „ძმას სანდროს“.

„იქნებ იამოს
ვიფიქრე ისა,
ძვირფას ძმას უძღვენი
სურათი ძმისა —

და მასთან ერთად
სურათიც რძლისა
რა შეინახოს
ალბომსა თვისსა

ვაჟა-ფშაველა.

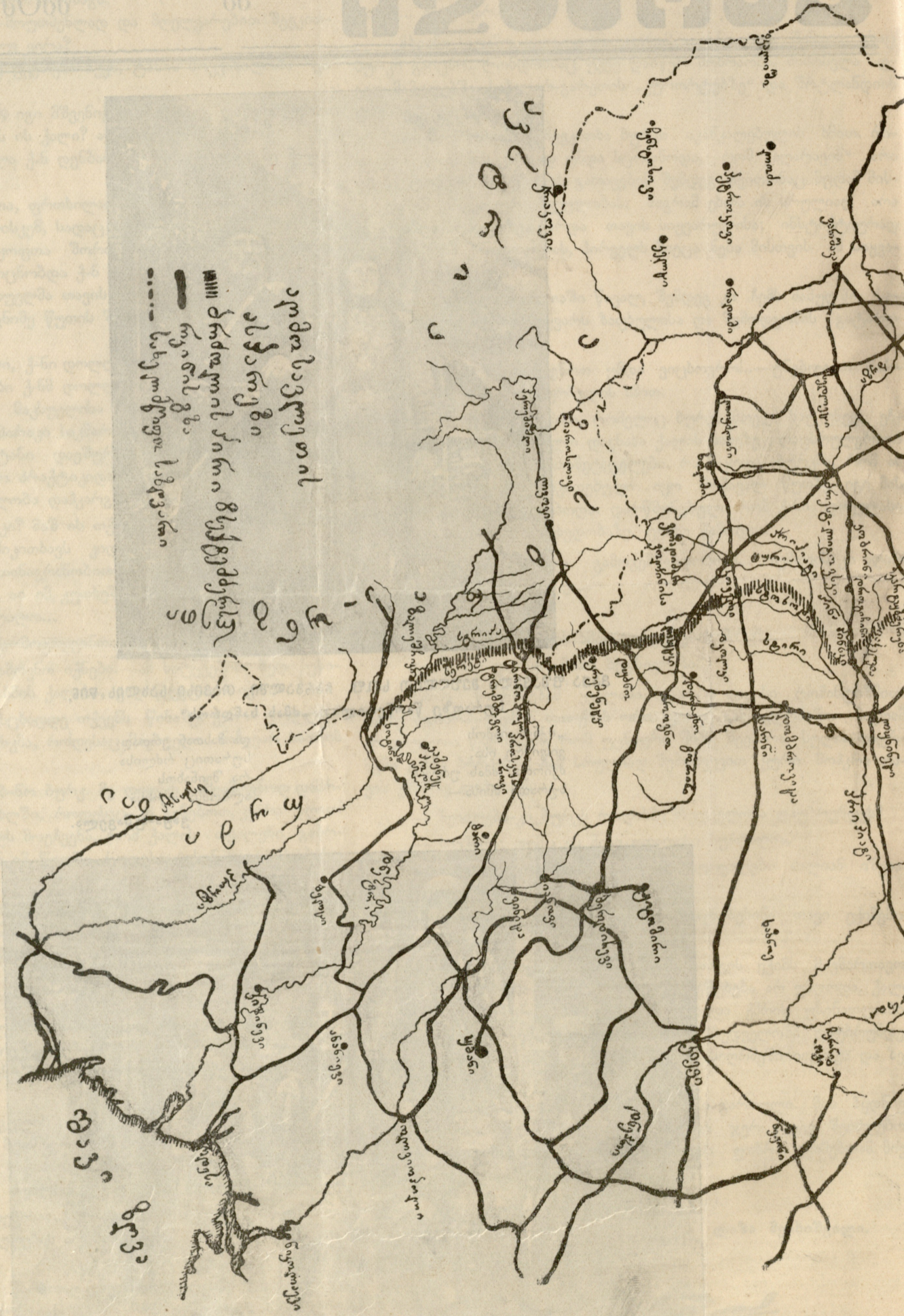

ვაჟა-ფშაველა ცოლ-შვილით ს. ჩარგალში თავისი სახლის წინ.
სურ. გადაღებულია 1907 წელს

ბრძოლის ჰერი ნახევრე

ბრძოლის ჰერი ნახევრე

8

ვაჟა-ფშაველას უკანასკნელი სურათი გადაღებულია თუშებთან ლეო და დათიკო ცისკარაშვილებთან.

მოხიბლავი მკ

ბერარუსისა.
(დასასრული *)

ქალს მუხლებზე წიგნი ედო; ერთსა და იმავე ფურცელზე იყო გადაშლილი. ნახევრად გაღებულ სარკმელში შემოიჭრა მზის სხივი ქუჩის რბილ ხმაურობასთან ერთად; საათის წუთის ისარმა რამდენჯერმე შემოუარა გარს თავის ციფერბლატს. მაგრამ ჟანნა მაინც ვერაფერს ამჩნევდა. პირველი მისი მოძრაობა მოხდა მაშინ; როდესაც შემოესმა ნაცნობი ხმაურობა გაღებულ კარებიდან; მას მოჰყვა ფეხის ხმა, კიბის საფეხურებზე — ჩქარი ნაბიჯი, უფრო დაბეჯითებით ვიდრე ყოველთვის...

შემოსვლა ვერც კი მოასწრო ოთახში, რომ ჟანნამ უკვე წაიკითხა მის სახეზე სიხარულის იმედი. გული ჩაეხურა, მაგრამ თავს ძალა დაატანა და ჰკითხა თავისი ჩვეულებრივის ალერსიანის ხმით.

— აბა რა ამბავია, საყვარელო?

ქმარი დაეშვა მის გვერდით დივანზე და მეტის-მეტე სიხარულით აღელვებულმა თავი მიაყრდნო კოლის მუხლებზე.

— ჟანნა! ჩემო ჟანნა!.. მეტის-მეტე კარგი ამბავია... ექიმები ამბობენ, ოპერაციამ კარგად უნდა იმოქმედოსო!.. იმდენად დარწმუნებულნი არიან, რომ ბ-ნი ფორმანი ხვალვე მოვა შენთან პირობის დასადებად დროსა და სხვა და სხვა წვრილმანების გამოსარკვევად.

ქალი ხმა ამოუღებლივ უსვამდა თმებზე ხელსა; ბურკმა აღფრთოვანებულის სიხარულით წამოიწია.

— ნუ თუ შემეძლება დაგინახო?! ნუ თუ მოვესწრები ამ ბედნიერებას, მოვესწრები?! არა, ეს მეტის-მეტე, მეტის-მეტე კარგი იქნება!

— მერე, ვსთქვათ, შენ... შენ მოტყუებული დარჩე?

ქმარმა ჩაიცინა.

— შენ ჩემთვის ყოველთვის ასეთი მშვენიერი იქნები! ღმერთო ჩემო! მაშინ ხომ ჩვენი ბედნიერება ერთი-ორად სრული იქნება!..

მარტოდ დარჩენილი ჟანნა ათასჯერ მიიჭრა სარკესთან, ზიზღით და შიშით შეხედა თავის მოშავო შემწვანებულ სახეს და მწარედ აქვითინდა.

ბ-ნი ედუარდ ფორმანი, ცნობილი სპეციალისტი, ურჩევდა არ გადაედო ოპერაცია. ჟანნა ბურკისა მოელაპარაკა მას განსაკუთრებით.

*) იხ. სურათებიანი დამატება № 67.

— არის კი... რამე საშიშო ორჭოფობა ამ გამოცდაში? — შეეკიობა ჟანნა.

მედიდურმა მოხუცმა ყურადღებით ჩახედა მას თვალებში; იგი მიხვდა, ქალს რაც აწუხებდა.

— ნება მიბოძეთ, ქ-ნო ბურკ, თქვენთან სრულიად გულახდილად ვიყო, — უპასუხა მოხუცმა.

— რამოდენიმე ნაწილი ორჭოფობისა არის: გული თქვენ ქმარს არა აქვს სალი. მაგრამ შიში იმდენად პატარა და უმნიშვნელოა, რომ გულწრფელად ვურჩევ ოპერაცია გაიკეთოს. დიდის სიფრთხილით.

— თქვენ უნდა გახსოვდეთ, ბ-ნო ედუარდ, რომ ვერაფერი ვერ დამსაჩუქრებს მე... თუ სამწუხაროდ დაბოლოვდება. უკეთესია უსნათლობა, სიბრმავე, ვიდრე... ხომ მიხვდით?..

მოხუცი მიხვდა უფრო მეტს, ვიდრე მას უნდოდა გამოეთქვა: მას ჰქონდა დრო შეესწავლა არამც თუ „სარკე ადამიანის სულის მდგომარეობისა“, არამედ თვით სულიც.

— გამომიგზავნეთ იგი, რომ მითხრას, თანახმა ხართ თუ არა, — უთხრა მოხუცმა და გრძნობით ჩამოართვა ხელი ყმაწვილ ქალს.

ორი დღის შემდეგ მოხუცმა გადიკითხა ბურკის ბარათი ოპერაციისთვის ამორჩეულ დღეზე და გადააქნია თავი:

— საწყალი! ვინ იცის, რამდენი ბრძოლა აიტანა საბრალო ქალმა, ვიდრე ამას გადასწყვეტდა!

ყველაფერი გათავებული იყო. ბურკი იწვა მეზობელ ოთახში თვალებ შეხვეული, ექიმები ჩუმად ლაპარაკობდნენ, ოპერაციამ ძალიან მოხერხებულად და კარგად ჩაიარაო. ჟანნას თითქმის მათი არა ეყურებოდა რა; მისი უღამაზო სახე საშინელებად გადაიქცა! სახეზე აშკარად შეგეძლოთ წაგეკითხნათ, რომ იგი ყოველ წუთს თავის დაღუპვას ელოდა.

დასრულდა დღე, დადგა ღამის წყვედიანი; ავადმყოფთან ერთი ექიმი დარჩა და მომვლელი ქალი.

საშინელი ხვედრით გულმოკლული, ჟანნა არ გამოდიოდა მეზობელ ოთახიდან...

დადგა ლაყვარდი განთიადი, და ისიც გამოერკვია შებორკილი მდგომარეობიდან, მოესმა რაღაც ხმაურობა ავადმყოფის ოთახში. კარებში მას ექიმი შეხვდა.

— ცოტა გულის სიღამბლე მოუვიდა, მაგრამ ეს გაუვლის; ნუ ღელავთ. ავადმყოფი მეტად მოუთმენელია. შესვლა?.. არა, გთხოვთ ცოტა კიდევ შეიცადოთ.

ერთი საათის შემდეგ ექიმი გამოვიდა ავადმყოფის ოთახიდან და ჟანნა მიიწვია, რომ მისი ადგილი დაეჭირა ავადმყოფთან.

სრულებით გათენდა, როდესაც ავადმყოფი გამოფხიზლდა თავდავიწყებიდან და ჰკითხა სრულიად გარკვევით:

„აქა ხარ, ჟანნა?“

ქალმა აიღო მისი ხელი თავის ხელში.

— აქა ვარ, ჩემო ძვირფასო...

— რატომ ვერაფერს ვერა ვხედავ? ისინი შემპირდნენ!..

ხომ მართლა: ეს შესახვევია!.. ჟანნა! ჟანნა! ვხედავ! აი — რაღაც თეთრი!.. და ვიდრე ჟანნა მოასწრებდა მის შეკავებას, ბურკმა მსწრაფლად წამოიწია საწოლიდან და ძლიერის მოძრაობით მოიგლიჯა ყველა შესახვევები.

— მე ვხედავ! ვხედავ!.. სადა ხარ, ჟანნა?.. ჩემო საყვარელო, ჟანნა! მაგრამ ერთი წუთის შემდეგ უკანვე გადაიწია, უკანვე დაეცა ბალიშზე.

— არა!.. ეს შეცდომაა!.. მე... ვერაფერს ვერა... ვხედავ!.. — უკანასკნელ სიტყვასთან ერთად მან საცოდავად ამოიკვნესა და ჩაჰკიდა თავი: იგი მოკვდა.

ტირილით გულამომჯდარი, ყმაწვილი ქალი დაეშვა მუხლებზე, იხუტებდა მის ხელს და ჩურჩულებდა უცნაურს ლოცვას:

— გმადლობ შენ, ღმერთო!.. მან ვერ დამინახა...

ლიზა მესხიშვილი.

